

Διά ταύτα

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε το Tribunale di Milano με διάταξη της 22ας Απριλίου 1982 αποφαινεται:

Η απόφαση της Επιτροπής, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι ανίσχυρη κατά το μέτρο που ορίζει στο άρθρο 2 ότι οι απαιτήσεις λόγω εισφορών ΕΚΑΧ έναντι της πτωχεύσασας εταιρείας είναι προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις.

Mertens de Wilmars

Pescatore

O'Keeffe

Everling

Mackenzie Stuart

Bosco

Koopmans

Due

Bahlmann

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Μαΐου 1983.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος

J. Mertens de Wilmars

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ PIETER VERLOREN VAN THEMMAAT ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 2 ΜΑΡΤΙΟΥ 1983 ¹

*Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,*

1. Το υποβληθέν ερώτημα

Το Tribunale di Milano έκανε δεκτή στην πτωχευτική διαδικασία της εταιρείας Fer-

riere Sant'Anna μια απαίτηση της ΕΚΑΧ βάσει των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ ως κοινή εγχειρόγραφη απαίτηση. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων εξέδωσε στις 10 Δεκεμβρίου 1981, κατά τη διάρκεια της διαδι-

¹ — Μετάφραση από τα ολλανδικά.

κασίας κατά την οποία ζήτησε να αναγνωρισθεί ο προνομούχος χαρακτήρας της απαιτήσεως, απόφαση της οποίας το κείμενο προσκομίστηκε στο Δικαστήριο κατά τη διαδικασία. Εκτός του καθορισμού του οφειλόμενου ποσού, η εν λόγω απόφαση κατέταξε επίσης την απαίτηση στην ίδια τάξη με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις. Το Tribunale di Milano υπέβαλε τότε, με διάταξη της 22ας Απριλίου 1982, το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα.

«Η απόφαση C(81) 1887 οριστ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι έγκυρη κατά το μέτρο που ορίζει ότι οι απαιτήσεις της EKAX έναντι της εταιρείας Ferriere Sant' Anna (λόγω εισφορών και σχετικών τόκων) πρέπει να θεωρούνται ως προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις;»

Από τις γραπτές παρατηρήσεις και μόνο που συνοψίζονται στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι το εν λόγω ερώτημα εγείρει περίπου 25 ειδικότερα και παρεπόμενα ζητήματα. Άλλα σχετικά νομικά ζητήματα ανακύπτουν από την απάντηση που η Επιτροπή έδωσε στις γραπτές ερωτήσεις που έθεσε το Δικαστήριο, όπως επίσης και κατά την προφορική διαδικασία. Πριν εξετάσω συνοπτικά αλλά πλήρως τα άλλα νομικά ζητήματα στα τέσσερα ακόλουθα μέρη των προτάσεών μου, θα ήθελα ευθύς εξαρχής να κάνω ορισμένες γενικές παρατηρήσεις ως προς το παραδεκτό του ερωτήματος που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο.

Εκ πρώτης όψεως, η απόφαση της Επιτροπής δίνει δέδαια την εντύπωση μιας κάπως τεχνητής κατασκευής, της οποίας μόνος στόχος είναι η δημιουργία των τυπικών προϋποθέσεων που επιτρέπουν την υποβολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο σύμφωνα με το άρθρο 41 της συνθήκης EKAX. Επιπλέον, ο τρόπος με τον οποίο η Επιτροπή προβάλλει, με από-

φασή της, κατά τη διάρκεια διαδικασίας ενώπιον εθνικού δικαστηρίου, τη δική της ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου φαίνεται εκ πρώτης όψεως όχι τόσο εύστοχος, ή ακόμη και αντίθετος προς ορισμένες γενικές αρχές μιας ορθής και δίκαιης διαδικασίας, όπως παρατήρησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, μεταξύ άλλων, ο εκπρόσωπος του Ηνωμένου Βασιλείου.

Από τις γραπτές και προφορικές απαντήσεις της Επιτροπής στην πρώτη ερώτηση που της έθεσε το Δικαστήριο σχετικά με το σκοπό και το περιεχόμενο της επίδικης αποφάσεως προκύπτει όμως ότι η εν λόγω απόφαση είναι η πρώτη και μοναδική ατομική απόφαση που εκδόθηκε κατόπιν της καθυστερήσεως καταβολής των εισφορών από την εταιρεία Ferriere Sant'Anna. Παρά τον καθαρά αναγνωριστικό χαρακτήρα της, ως προς το σύνολο των χαρακτηριστικών στοιχείων της, μια τέτοια απόφαση — όπως θα αναλύσω εκτενέστερα στη συνέχεια — απαιτείται ρητά από το άρθρο 92, πρώτο παράγραφος, της συνθήκης EKAX για την ύπαρξη εκτελεστού τίτλου.

Στο μέτρο που εφαρμόζεται η αρχή σύμφωνα με την οποία οι φορολογικές οφειλές απορρέουν από το νόμο, είναι γνωστό ότι ο αναγνωριστικός χαρακτήρας ατομικών αποφάσεων που προσδιορίζουν φορολογική οφειλή είναι στην πράξη συνήθης και στο εθνικό δίκαιο, προκειμένου ιδίως για άμεσους φόρους. Επιπλέον, εκτός από τον καθορισμό των εισφορών EKAX, αναγνωριστικές αποφάσεις λαμβάνονται επίσης τακτικά στο κοινοτικό δίκαιο κατά την εφαρμογή των άρθρων 85, παράγραφος 1, και 86 της συνθήκης ΕΟΚ. Στο μέτρο αυτό επίσης, ο αναγνωριστικός χαρακτήρας μιας αποφάσεως δεν φαίνεται καθόλου ότι συνεπάγεται αφεαυτού περιττή ή τεχνητή κατασκευή.

Ούτε στο κοινοτικό δίκαιο, ούτε στη νομολογία του Δικαστηρίου μπόρεσα να ανακαλύψω αρχές σύμφωνα με τις οποίες η Επι-

τροπή είναι αναρμόδια να εκδίδει τέτοιες αναγνωριστικές αποφάσεις κατά τη διάρκεια διαδικασίας ενώπιον εθνικών αρχών, αναφερόμενες στα επίδικα νομικά ζητήματα. Αντίθετα, η αρμοδιότητα που το άρθρο 9, παράγραφος 3, του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962 (ΕΕ ειδ. έκδ., 08/001, σ. 25) απονέμει στην Επιτροπή να παρεμβαίνει σε διαδικασία ενώπιον εθνικών αρχών δυνάμει του άρθρου 85, παράγραφος 1, ή του άρθρου 86 της συνθήκης ΕΟΚ μέσω αναγνωριστικής απόφασης, αναγνωρίζεται ρητά στη νομολογία του Δικαστηρίου (υπόθεση 41/69, ACF Chemiefarma κατά Επιτροπής, Recueil 1970, σ. 685). Ούτε η εν προκειμένω διάταξη περί παραπομπής επιτρέπει να υποτεθεί ότι το εθνικό δικαστήριο είχε αμφιβολίες ως προς το σημείο αυτό και, τέλος συμμερίζομαι την άποψη που εξέφρασε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ένας εκπρόσωπος της Επιτροπής, ότι στα δίκαια των κρατών μελών υπάρχει μια γενική αρχή συνταγματικού δικαίου σύμφωνα με την οποία μια εκκρεμής διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου δεν μπορεί να αποκλείσει την άσκηση των νομίμων αρμοδιοτήτων της νομοθετικής ή της εκτελεστικής εξουσίας.

Στη συνέχεια των προτάσεών μου θα αναλύσω λεπτομερώς τη νομική φύση και τις έννομες συνέπειες της επίδικης απόφασης, καθώς και τα νομικά ζητήματα που ανέκυψαν κατά την εξέλιξη της διαδικασίας. Πριν αρχίσω πάντως την ανάλυση αυτή, που θα είναι κατ' ανάγκη αρκετά εκτεταμένη, μπορώ να διαπιστώσω ευθύς εξ αρχής ότι ούτε ο αναγνωριστικός χαρακτήρας του άρθρου 2 της απόφασης, τον οποίο δέχεται η Επιτροπή, ούτε η ημερομηνία κατά την οποία εκδόθηκε η εν λόγω απόφαση αποτελούν εμπόδιο για το παραδεκτό του υποβληθέντος ερωτήματος. Εφόσον, όπως είδαμε, οι αναγνωριστικές αποφάσεις που αφορούν τις εισφορές ΕΚΑΧ γίνονται ρητά δεκτές από τη συνθήκη ΕΚΑΧ, το άρθρο 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ δεν μπορεί επίσης να εμποδίσει να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα. Αντίθετα, μόνο κατ' εφαρμογή του εν λόγω

άρθρου 41 είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση περί του αν η Επιτροπή ορθά διαπίστωσε με την αναγνωριστική απόφασή της ότι το κοινοτικό δίκαιο συνεπάγεται ότι οι εισφορές ΕΚΑΧ και οι σχετικοί τόκοι πρέπει να θεωρούνται ως «προνομούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις».

2. Νομική βάση, νομική φύση, αντικείμενο και έννομα αποτελέσματα της απόφασης της Επιτροπής

Λαμβανομένων υπόψη και των σχετικών παρατηρήσεων της Επιτροπής που περιλαμβάνονται στις σελίδες 8 και 9 του υπομνήματός της, τη νομική βάση της επίδικης απόφασης αποτελούν οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 14 και 15 και των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Η ύπαρξη αρμοδιότητας για την έκδοση τέτοιας ατομικής απόφασης σε περίπτωση αρνήσεως καταβολής εισφοράς οφειλόμενης κατ' εφαρμογή γενικής απόφασης που ελήφθη δυνάμει του άρθρου 50 προϋποτίθεται επιπλέον ρητά, όπως είπα, βάσει της πρώτης παραγράφου του άρθρου 92 της συνθήκης, δηλαδή ανεξάρτητα του τι ορίζουν σχετικά οι γενικές διατάξεις για την εκτέλεση του άρθρου 50 της συνθήκης. Μια τέτοια ατομική απόφαση φαίνεται αναγκαία όχι μόνο όσον αφορά την έκδοση εκτελεστού τίτλου, αλλά επίσης για να δώσει τη δυνατότητα στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση, αν αμφισβητεί την απαίτηση, να κάνει χρήση του δικαιώματος προσφυγής δυνάμει του άρθρου 33, δεύτερη παράγραφος, πρώτο εδάφιο της συνθήκης. Εντούτοις, τέτοια προσφυγή δεν ασκήθηκε στην προκειμένη περίπτωση.

Ο φορολογικός χαρακτήρας της επίμαχης εισφοράς δεν αμφισβητείται. Επιπλέον, προγενέστερη απόφαση ανώτατου ιταλικού δικαστηρίου έχει ήδη αναγνωρίσει ότι οι

εισφορές έχουν ειδικότερα το χαρακτήρα αμέσων φόρων. Προς υποστήριξη του χαρακτηρισμού αυτού, η Επιτροπή προδάλει στις παρατηρήσεις της και άλλα επιχειρήματα εκτός της ιταλικής νομολογίας, αλλά λαμβανομένης υπόψη της αναγνωρίσεως του ανωτέρω χαρακτήρα από τη νομολογία αυτή, φαίνεται ότι είναι περιττό να χρονοτριβήσουμε ακόμη σ' αυτό το πρόβλημα χαρακτηρισμού στην προκειμένη υπόθεση. Για το λόγο αυτό, στη συνέχεια των προτάσεών μου θα επανέλθω μόνο εν συντομία σ' αυτό το πρόβλημα χαρακτηρισμού. Όσον αφορά τη νομική φύση της ίδιας της αποφάσεως, μπορώ ακόμη να διατυπώσω τις ακόλουθες παρατηρήσεις συμπληρωματικά σε όσα είπα στην πρώτη παράγραφο των προτάσεών μου. Το ποσό της απαιτήσεως καθεαυτό καθορίζεται συνολικά — δηλαδή επίσης όσον αφορά τις προσαυξήσεις της εισφοράς λόγω καθυστέρησεως της καταβολής — από τις γενικές αποφάσεις για την εκτέλεση του άρθρου 50 της συνθήκης που αναφέρονται στις αιτιολογικές σκέψεις της επίδικης αποφάσεως, ώστε το άρθρο 1 της ατομικής αποφάσεως δεν αποτελεί παρά αυθεντική αναγνωριστική διαπίστωση εκ μέρους της Επιτροπής του ποσού που οφείλει η εταιρεία Ferriere Sant'Anna. Το επίμαχο άρθρο 2 της αποφάσεως αποτελεί επίσης αναγνωριστική διαπίστωση του προνομίου που συνοδεύει την απαίτηση. Το άρθρο 3 έχει εν πάση περιπτώσει συστατικό χαρακτήρα όσον αφορά την προθεσμία πληρωμής. Το άρθρο 4 διαπιστώνει κατά τρόπο αναγνωριστικό ό,τι συνάγεται ήδη από το άρθρο 92 της συνθήκης, δηλαδή ότι η απόφαση αποτελεί εκτελεστό τίτλο. Τέλος, το άρθρο 5 ορίζει ότι η εταιρεία Ferriere Sant'Anna είναι αποδέκτης της αποφάσεως. Από το συνημμένο στη δικογραφία αντίγραφο προκύπτει ότι στην απόφαση περιήφθη ο εκτελεστήριος τύπος από τις ιταλικές αρχές. Εφόσον, βάσει της δευτέρας παραγράφου του άρθρου 92, ο εκτελεστήριος τύπος περιάπτεται μετά από έλεγχο μόνο της γνησιότητας των οικείων αποφάσεων, δεν επηρεάζει δέδαια ούτε το δικαίωμα προσφυγής του ενδιαφερομένου (βάσει του άρθρου 33 της συνθήκης ΕΚΑΧ), ούτε τον

έλεγχο του κύρους της αποφάσεως (στα πλαίσια του άρθρου 41 της συνθήκης). Υπό την επιφύλαξη του ελέγχου του κύρους της εν λόγω αποφάσεως, (κατά της οποίας, όπως είπα, δεν ασκήθηκε προσφυγή), πρέπει κατά τη γνώμη μου να διενεργηθεί δάσει του άρθρου 92 αναγκαστική εκτέλεση της αποφάσεως στο σύνολό της, συμπεριλαμβανομένου και του άρθρου 2. Σχετικά παραπέμπω επίσης στη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 14 της συνθήκης.

Όσον αφορά το θεμελιώδες ζήτημα του κύρους του άρθρου 2, θα το εξετάσω χωριστά στο τελευταίο τμήμα των προτάσεών μου. Στο ερώτημα αν από τον αναγνωριστικό χαρακτήρα των άρθρων 1, 2 και 4 της αποφάσεως συνάγεται ότι ένα ή περισσότερα από τα άρθρα αυτά είναι δυνατό να μη ληφθούν υπόψη από το δικαστή δεδομένου ότι αποτελούν απλή έκφραση γνώμης της Επιτροπής, απάντησα ήδη αρνητικά. Για το λόγο αυτό παραπέμπω στις προηγούμενες παρατηρήσεις μου όσον αφορά τα επιχειρήματα προς υποστήριξη αυτής της αρνητικής απαντήσεως.

Έχω επίσης τη γνώμη ότι δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή και η άποψη του συνδίκου της πτωχεύσεως, όπως αυτή συνοψίζεται στις σελίδες 5 μέχρι 7 της εκθέσεως για την επ' ακροατηρίου συζήτηση, σύμφωνα με την οποία η απόφαση δεν μπορεί να παραγάγει αποτελέσματα έναντι τρίτων και ιδίως ότι η Επιτροπή δεν μπορεί να δεσμεύσει το ιταλικό κράτος με μια τέτοια απόφαση. Η άποψη αυτή μου φαίνεται καταρχάς εσφαλμένη γιατί ένας εκτελεστός τίτλος, καθεαυτός, παρέχει ήδη ένα ορισμένο προνόμιο εν σχέσει προς τις απαιτήσεις των τρίτων, στο μέτρο που αυτοί δεν απέκτησαν ακόμη εκτελεστό τίτλο. Θεωρώ πάντως ότι η άποψη αυτή δεν είναι δυνατό να γίνει δεκτή ιδίως διότι το άρθρο 92 της συνθήκης συνεπάγεται για το ενδιαφερό-

μενο κράτος μέλος και τα δικαιοδοτικά και λοιπά όργανά του την έννομη υποχρέωση συνεργασίας για την αναγκαστική εκτέλεση μιας τέτοιας απόφασης. Βάσει του σαφούς κειμένου του άρθρου 92, αυτά τα υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα για το ιταλικό κράτος δεν είναι δυνατό να τεθούν υπό αμφισβήτηση, υπό τη μόνη επιφύλαξη ότι η εν λόγω υποχρέωση δεν αποκλείει τον έλεγχο του κύρους οποιουδήποτε στοιχείου της απόφασης. Το συμπέρασμα αυτό δεν αίρεται καθόλου από τις γραπτές παρατηρήσεις της ιταλικής κυβερνήσεως στην περίπτωση που η απόφαση έχει ατομικό χαρακτήρα.

3. Ανάλυση των λοιπών νομικών ζητημάτων

Το σύνολο των άλλων νομικών επιχειρημάτων που προβλήθηκαν στις γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις αναφέρεται είτε στο θεμελιώδες ζήτημα της συμφωνίας προς το κοινοτικό δίκαιο του άρθρου 2 της απόφασης που έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα, είτε στην ερμηνεία του ιταλικού δικαίου που δεν εμπίπτει προφανώς στην αρμοδιότητα του Δικαστηρίου. Όπως και αν έχουν τα πράγματα, για να δοθεί απάντηση στο ζήτημα της συμφωνίας του άρθρου 2 της απόφασης προς το κοινοτικό δίκαιο, πρέπει εν πάση περιπτώσει να αναλυθεί προηγουμένως λεπτομερέστερα το ζήτημα που ανέκυψε κατά τη διαδικασία, αν δηλαδή μπορεί να εφαρμοστεί εν προκειμένω το άρθρο 41 της συνθήκης.

4. Δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 41 της συνθήκης ΕΚΑΧ

Μετά τις παρατηρήσεις μου σχετικά με τη νομική φύση της απόφασης, θεωρώ ότι δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ως προς τη δυνατότητα εφαρμογής εν προκειμένω του άρθρου 41 της συνθήκης. Έγινε σαφές ότι

πρόκειται στην παρούσα υπόθεση για πραγματική απόφαση της Επιτροπής κατά την έννοια του άρθρου 92, πρώτη παράγραφος, της συνθήκης, που εκδόθηκε για να υπάρχει ο προβλεπόμενος στο εν λόγω άρθρο εκτελεστός τίτλος. Λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι τέτοιες αποφάσεις περί ατομικού καθορισμού φορολογικής οφειλής έχουν πάντοτε αναγνωριστικό χαρακτήρα, αυτός ο αναγνωριστικός χαρακτήρας δεν μπορεί να άρει από την επίδικη απόφαση το χαρακτήρα αποφάσεως. Και μόνο βάσει του άρθρου 92, πρώτη παράγραφος, η εν λόγω απόφαση παράγει επίσης υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα, όπως απαιτείται για τις αποφάσεις από τα άρθρα 14 και 15 της συνθήκης. Κατά συνέπεια, και στην προκειμένη περίπτωση επίσης το Δικαστήριο είναι αρμόδιο, δυνάμει του άρθρου 41, να αποφανθεί με προδικαστική απόφαση ως προς το κύρος της εν λόγω απόφασης, «στην περίπτωση που διαφορά φερόμενη ενώπιον εθνικού δικαστηρίου θέτει υπό αμφισβήτηση το κύρος αυτό». Όπως ορθά παρατηρεί η Επιτροπή στο υπόμνημά της, η αρμοδιότητα αυτή συνεπάγεται λογικά ότι το Δικαστήριο είναι επίσης αρμόδιο να ερμηνεύσει τις επικαλούμενες διατάξεις ή αρχές του κοινοτικού δικαίου, βάσει των οποίων πρέπει να ελεγχθεί το αμφισβητούμενο κύρος. Για να καταλήξω εν προκειμένω στο συμπέρασμα αυτό, θεωρώ επομένως ότι δεν είναι διόλου αναγκαίο να ασχοληθεί το Δικαστήριο με το πρόβλημα της γενικής αρμοδιότητάς του να αποφαινεται επί των σχετικών με την ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου ζητημάτων που ανακύπτουν κατά τη διαδικασία ενώπιον εθνικών δικαστηρίων. Όσον αφορά το γενικό αυτό ζήτημα — επί του οποίου δόθηκε αρνητική απάντηση κατά την προφορική διαδικασία από το σύνδικο της πτωχεύσεως και από το Ηνωμένο Βασίλειο — η Επιτροπή, στις σελίδες 7 και 8 των παρατηρήσεών της, παραπέμπει στις προτάσεις του γενικού εισαγγελέα Lagrange στην υπόθεση 101/63 (Wagner κατά Fohrmann, Jurispr. 1964, σ. 387 και ιδίως σ. 404), σε επίρρωση των οποίων έρχεται η έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου του 1969.

Το συμπέρασμά μου ότι το άρθρο 41 εφαρμόζεται επίσης επί του ελέγχου του κύρους της επίδικης αποφάσεως ισχύει επίσης όσον αφορά το άρθρο 2 της αποφάσεως, που αποτελεί ειδικότερα το αντικείμενο του ερωτήματος που υπέβαλε το παραπέμπον δικαστήριο. Όπως παρατήρησα προηγουμένως, το άρθρο αυτό, όπως το άρθρο 1 και το άρθρο 4 της αποφάσεως, έχει αναγνωριστικό χαρακτήρα, αλλά ο χαρακτήρας αυτός δεν μπορεί καθεαυτός να οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι η απόφαση δεν μπορεί να παραγάγει έννομα αποτελέσματα. Λαμβανομένης υπόψη της αναγκαστικής εκτελέσεως που προβλέπεται στο άρθρο 92, θεωρώ ότι είναι επίσης απόλυτα δικαιολογημένο το να θίγονται στην αναγνωριστική απόφαση όλα τα ζητήματα κοινοτικού δικαίου που είναι αποφασιστικής σημασίας για τον καθορισμό του ποσού στο οποίο αναφέρεται η αναγκαστική εκτέλεση. Εν προκειμένω, τα ζητήματα αυτά περιλαμβάνουν επίσης τη διαπίστωση αν η απαίτηση είναι ή όχι προνομίου σε περίπτωση πτωχεύσεως της οικείας επιχειρήσεως. Για το λόγο αυτό, το ερώτημα του παραπέμποντος δικαστηρίου με υποχρεώνει τώρα να προδώ στην εξέταση του ζητήματος επί της ουσίας.

5. Προτάσεις επί της ουσίας

5.1. Οι προβαλλόμενες νομικές πλευρές του ζητήματος

Επί της ουσίας, κατά τη διάρκεια της έγγραφης και της προφορικής διαδικασίας εθίγησαν ιδίως τα ακόλουθα νομικά ζητήματα:

- α) το ζήτημα αν το πρωτογενές και παράγωγο κοινοτικό δίκαιο περιλαμβάνει διατάξεις ή υποχρεωτικές αρχές που εφαρμόζονται εν προκειμένω·
- β) το ζήτημα αν από τη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τις εισφορές ΕΟΚ είναι δυνατό να συναχθούν αρχές

που ισχύουν επίσης όσον αφορά τις εισφορές ΕΚΑΧ·

- γ) το ζήτημα αν η Επιτροπή είναι αρμόδια να χορηγήσει, με γενική απόφαση δυνάμει του άρθρου 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ, πρόνομο σε απαιτήσεις λόγω εισφοράς·
- δ) το ζήτημα αν, και σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως σε ποιο βαθμό, οι εισφορές ΕΚΑΧ που εισπράττονται βάσει των άρθρων 49 και 50 της συνθήκης ΕΚΑΧ είναι δυνατό να εξομοιωθούν, από την άποψη των φορολογικών προνομίων, με τους εθνικούς φόρους και ειδικότερα με τους άμεσους εθνικούς φόρους·
- ε) το παράλληλο ζήτημα αν ο προνομιοχός ή μη προνομιοχός χαρακτήρας κοινοτικής εισφοράς πρέπει να καθοριστεί αποκλειστικά βάσει του εθνικού δικαίου·
- στ) το ζήτημα αν η υποχρεωτική εξομείωση στο κοινοτικό δίκαιο των κοινοτικών εισφορών με τους εθνικούς φόρους, από την άποψη των φορολογικών προνομίων, χωρίς προηγούμενη εναρμόνιση των εθνικών δικαίων, δεν αντίκειται ακριβώς προς την απαγόρευση των διακρίσεων την οποία επικαλείται η Επιτροπή·
- ζ) το ζήτημα της συγκεκριμένης έννοιας της εξομείωσης των κοινοτικών εισφορών προς τις παρόμοιες εθνικές απαιτήσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως.

Στις γραπτές παρατηρήσεις τους, η Επιτροπή και το Ηνωμένο Βασίλειο κυρίως εξέτασαν διεξοδικά τα ζητήματα αυτά, ο δε εκπρόσωπος του συνδίκου της πτωχεύσεως αναφέρθηκε εκτενώς σε ορισμένα ζητήματα ιδίως κατά την προφορική διαδικασία. Για λόγους συντομίας, δεν θα αναφερθώ ρητά στα διάφορα επιχειρήματα που προβάλλονται και συνοψίζονται στην έκθεση για την επ' ακροατηρίου συζήτηση παρά μόνο στο μέτρο που θεωρώ αναγκαίο για να απαντήσω στο ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο.

5.2. Η προβαλλόμενη αρχή της ισότητας (νομικά ζητήματα α) και β)

Για να απαντήσω στο υποβληθέν ερώτημα, θα ήθελα να λάβω ως αφετηρία, αντίθετα από την Επιτροπή, το άρθρο 92 της συνθήκης ΕΚΑΧ. Όπως είπα ήδη, συμμερίζομαι την άποψη της Επιτροπής ότι το εν λόγω άρθρο δεν αποτελεί την πραγματική νομική βάση της επίδικης αποφάσεως. Από τις γραπτές και προφορικές απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις που της έθεσε το Δικαστήριο συνάγεται όμως ότι η εν λόγω απόφαση εκδόθηκε ακριδώς για να υπάρξει εκτελεστός τίτλος, όπως προβλέπεται στο άρθρο 92.

Ορίζοντας ότι οι αποφάσεις της Ανωτάτης Αρχής (ήδη δε της Επιτροπής) που συνεπάγονται χρηματικές υποχρεώσεις είναι τίτλοι εκτελεστοί, η πρώτη παράγραφος του άρθρου 92 θέτει κατά την άποψή μου ήδη μια αρχή ίσης μεταχειρίσεως, που εφαρμόζεται στις επίμαχες απαιτήσεις. Παρά τη διαφορά προελεύσεως και φύσεως εν σχέσει προς τις εθνικές διοικητικές πράξεις που συνεπάγονται χρηματικές υποχρεώσεις και αποτελούν συγχρόνως εκτελεστό τίτλο, οι εν λόγω αποφάσεις της Ανωτάτης Αρχής αποτελούν πράγματι, δυνάμει της ανωτέρω διατάξεως, παρόμοιο εκτελεστό τίτλο. Η δεύτερη παράγραφος του άρθρου 92 δεν αποτελεί κατά την άποψή μου παρά επιβεβαίωση της εν λόγω αρχής της ισότητας, υπό την έννοια μιας αρχής ίσης μεταχειρίσεως προς τη μεταχείριση των παρόμοιων εθνικών εκτελεστών τίτλων. Με την τελευταία σκέψη σχετικά με τον πρώτο λόγο ακυρώσεως στην απόφασή του επί της υποθέσεως *Merlini* (υπόθεση 108/63, *Jurispr.* 1965, σ. 13), το Δικαστήριο εδέχθη ήδη ότι το άρθρο 92 εφαρμόζεται επίσης όσον αφορά την «*είσπραξη*» απαιτήσεων σε περίπτωση πτωχεύσεως» (η υπογράμμιση είναι του γράφοντος), με προηγούμενη δε σκέψη εδέχθη ότι «ο καθορισμός, κατ'εφαρμογή του άρθρου 92 της συνθήκης, του συνολικού οφειλόμενου ποσού δεν αποκλείει διόλου το ότι, προβαίνοντας στην

πραγματική είσπραξη, η Ανωτάτη Αρχή υπόκειται στους περιορισμούς και τους όρους του συμβιβασμού που εγκρίθηκε σύμφωνα με το ισχύον εθνικό δίκαιο και βάσει του οποίου το ποσό της απαιτήσεώς της μειώνεται στο ποσοστό που καθορίζεται από τον εν λόγω συμβιβασμό». Βάσει της ανωτέρω αποφάσεως, δεν υπάρχει συνεπώς καμία αμφιβολία ότι η παραπομπή στη διαδικασία του εθνικού δικαίου, όπως ορίζεται στο άρθρο 92, αφορά επίσης το ζήτημα αν οι εν λόγω απαιτήσεις είναι προνομούχες ή όχι. Η συναγόμενη από το άρθρο 92 αρχή της ίσης μεταχειρίσεως, υπό την ανωτέρω παρατεθείσα έννοια της «ίσης μεταχειρίσεως προς τη μεταχείριση των παρόμοιων εθνικών εκτελεστών τίτλων» ισχύει επομένως και όσον αφορά το ζήτημα των προνομίων που ρυθμίζεται στο άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως.

Με όλο το σεβασμό μου προς τις παρατηρήσεις της Επιτροπής, θεωρώ εντούτοις ότι, στο πλαίσιο αυτό, εσφαλμένα αναφέρεται κυρίως στην απαγόρευση των διακρίσεων που ορίζεται στο άρθρο 4, περίπτωση 6, και στη γενική αρχή της ίσης μεταχειρίσεως που αποτελεί το θεμέλιο του ανωτέρω άρθρου, καθώς και στη σκέψη 14 της αποφάσεως *Salumi* (συνεκδικασθείσες υποθέσεις 66, 127 και 128/79, *Jurispr.* 1980, σ. 1237). Είμαι της γνώμης ότι στις δύο ανωτέρω περιπτώσεις πρόκειται για εφαρμογή ευρύτερης αρχής ίσης μεταχειρίσεως, σύμφωνα με την οποία όλοι οι επιχειρηματίες της Κοινότητας, στους οποίους αναφέρονται αντίστοιχα το άρθρο 4, περίπτωση 6, της συνθήκης ΕΚΑΧ και οι σχετικές διατάξεις της συνθήκης ΕΟΚ, πρέπει να υφίστανται παρόμοια (ομοιόμορφη) μεταχείριση υπό παρόμοιες συνθήκες, εκτός αν μια διαφοροποίηση δικαιολογείται αντικειμενικά¹. Μια αρχή ίσης μεταχειρίσεως που είναι διατυπωμένη κατά τρόπο τόσο ευρύ έχει όμως

1 — Όπως ορδή παρατήρησε ο εκπρόσωπος του Ηνωμένου Βασιλείου όσον αφορά το νομικό ζήτημα στ, το άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως είναι πράγματι αντίθετο προς μια τόσο ευρεία απαγόρευση των διακρίσεων.

ανάγκη κατά την άποψή μου — ιδίως επί φορολογικών θεμάτων¹ — ειδικής νομικής δάσεως για να εφαρμοστεί σε συγκεκριμένο νομικό ζήτημα. Στην απόφαση Salumi, το Δικαστήριο δόθηκε αυτή την ειδική νομική δόση στην απόφαση του Συμβουλίου της 21ης Απριλίου 1979, περί αντικαταστάσεως των χρηματικών συνεισφορών των κρατών μελών από ιδίους πόρους των Κοινοτήτων. Η αρχή της ισότητας που το Δικαστήριο διατύπωσε με τη σκέψη 14 της ανωτέρω αποφάσεως έχω την εντύπωση ότι περιορίζεται, στην εν λόγω απόφαση, σε παρόμοια συστήματα δημοσιονομικών διατάξεων της Κοινότητας και των κρατών μελών και στα νομικά ζητήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο αυτό όσον αφορά τα ένδικα μέσα που είναι δυνατό να ασκηθούν κατά των κοινοτικών επιβαρύνσεων που επιβάλλονται στις επιχειρήσεις και εισπράττονται από τα κράτη μέλη. Το ζήτημα της επιστροφής των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών που είχε ανακύψει στην υπόθεση Salumi είχε επίσης ρυθμιστεί ομοιόμορφα με τον κανονισμό 1430/79 της 2ας Ιουλίου 1979 (JO L 175, 1979, σ. 1). Ελλείψει τέτοιας ομοιόμορφης κοινοτικής ρυθμίσεως εφαρμόζεται το εθνικό δικαιο, σύμφωνα με τη σκέψη 17 της ανωτέρω αποφάσεως (όπως εν προκειμένω, σύμφωνα με το άρθρο 92 της συνθήκης ΕΚΑΧ).

Σε παρόμοια περίπτωση εφαρμόζεται πάντως, σύμφωνα με τη σκέψη 18 της αποφάσεως Salumi, μια πιο περιορισμένη αρχή ίσης μεταχειρίσεως, όπως συνάγεται επίσης από το άρθρο 92 της συνθήκης ΕΚΑΧ². Θα ήταν δέδαια ορθότερο να παραθέσει η Επιτροπή αυτή τη σκέψη της αποφάσεως Salumi, παρά τη σκέψη 14 την οποία ανέφερε. Λόγω της αποφασιστικής σημασίας που έχει κατά την άποψή μου η εν

λόγω σκέψη εν προκειμένω, την παραθέτω ολόκληρη:

«Απόκειται επομένως στην εσωτερική έννομη τάξη κάθε κράτους μέλους, κατά το μέτρο που το *κοινοτικό δίκαιο* δεν περιλαμβάνει σχετικές διατάξεις, να καθορίσει τον τρόπο και τις προϋποθέσεις *εισπράξεως των κοινοτικών οικονομικών επιβαρύνσεων γενικά* και των γεωργικών εισφορών ειδικότερα, να ορίσει δε επίσης τις επιφορτισμένες με την εισπραχή αρχές και τα δικαιοδοτικά όργανα που είναι αρμόδια να κρίνουν επί των διαφορών που είναι δυνατό να ανακύψουν από την εν λόγω εισπραχή, εξυπακουμένου πάντως ότι αυτός ο τρόπος και οι προϋποθέσεις δεν μπορούν να καθιστούν το σύστημα εισπράξεως των κοινοτικών φόρων και δικαιωμάτων λιγότερο αποτελεσματικό από το σύστημα εισπράξεως των ομοειδών εθνικών φόρων και δικαιωμάτων.» (η υπογράμμιση είναι του γραφοντος)

Σε ένα εντελώς διαφορετικό τομέα εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου σε εθνικό επίπεδο, δηλαδή όσον αφορά την επιστροφή πριμοδοτήσεων μετουσίσεως που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως, το Δικαστήριο εξέδωξε εξάλλου, παραπέμποντας σε πλούσια προγενέστερη νομολογία, την ύπαρξη τέτοιας αρχής ίσης μεταχειρίσεως εν σχέσει προς τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις. Παραπέμνω για παράδειγμα στην απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Μαΐου 1982 επί της υποθέσεως Fromme (υπόθεση 54/81, μη ακόμη δημοσιευθείσα) και ειδικότερα στο διατακτικό και στις σκέψεις 4 μέχρι 7. Αφού εκφράζει τη λύπη του στη σκέψη 4 για την απουσία ομοιόμορφης ρυθμίσεως για όλα τα κράτη μέλη, το Δικαστήριο υπογραμμίζει συγχρόνως με τις ανατρεφόμενες τη διαφορά μεταξύ της αρχής της ισότητας, υπό την ευρεία έννοια της ομοιομορφίας, και της αρχής της ισότητας υπό την πιο περιορισμένη έννοια της ίσης εθνικής μεταχειρίσεως. Τέλος, η απόφαση είναι σημαντική, γιατί κατά την

1 — Ως προς το σημείο αυτό παραπέμνω στην τρίτη φράση της σκέψεως 17 της υποθέσεως Gondrand (υπόθεση 169/80, Συλλογή 1981, σ. 1931).

2 — Την πιο σημαντική περίπτωση εφαρμογής μιας τέτοιας αρχής ίσης εθνικής μεταχειρίσεως στη συνθήκη ΕΟΚ αποτελεί, όπως είναι γνωστό, το άρθρο 52.

εφαρμογή της ανέκυσαν προβλήματα όσον αφορά τη δυνατότητα συγκρίσεως προς τις εθνικές απαιτήσεις όχι λιγότερο περίπλοκα από εκείνα που έθιξε το Ηνωμένο Βασίλειο κατά την παρούσα διαδικασία. Επί του σημείου αυτού θα επανέλθω.

5.3. *Δυνατότητα γενικής ρυθμίσεως του ζητήματος βάσει της συνθήκης ΕΚΑΧ (ζήτημα γ)*

Πριν εξετάσω τις άλλες νομικές πλευρές του υποβληθέντος ερωτήματος, θεωρώ σκόπιμο να διατυπώσω ορισμένες σύντομες παρατηρήσεις σχετικά με το ζήτημα που δεν έθιξε το παραπέμπον δικαστήριο αλλά που ανέκυψε κατά τη διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου, αν δηλαδή δεν θα ήταν ορθότερο να ρυθμιστεί το θέμα του προνομίου των επίμαχων απαιτήσεων με *γενική* απόφαση δυνάμει του άρθρου 50 της συνθήκης, παρά με ατομική απόφαση.

Όσον αφορά το ζήτημα αυτό, θα ήθελα να αρχίσω με την παρατήρηση ότι από την προηγούμενη επιχειρηματολογία μου συνάγεται ότι συμμερίζομαι την άποψη της Επιτροπής, σύμφωνα με την οποία μια τέτοια γενική απόφαση δεν είναι αναγκαία για να προσδώσει γενική υποχρεωτική ισχύ στην αρχή της «εθνικής μεταχειρίσεως» που διατυπώνεται εν προκειμένω κατά τρόπο ανεγνωριστικό στο άρθρο 2 της επίδικης αποφάσεως. Κατά την άποψή μου, η Επιτροπή ορθά συνήγαγε την εν λόγω αρχή από το ισχύον κοινοτικό δίκαιο και τη νομολογία του Δικαστηρίου, έστω και αν αυτό είναι δυνατό βάσει διατάξεων και σκέψεων της νομολογίας του Δικαστηρίου διαφορετικών από εκείνες που επικαλέστηκε προς υποστήριξη της απόψεώς της.

Το ζήτημα που τίθεται εν προκειμένω και στο οποίο αναφέρθηκε επίσης το Δικαστήριο κατά τη διαδικασία είναι επομένως, κατά την άποψή μου, σημαντικό ιδίως όσον αφορά την ενδεχόμενη εφαρμογή μιας ευρύτερης αρχής της ισότητας από εκείνη που μπορεί να συναχθεί από το άρθρο 92 σε συνδυασμό με τη νομολογία του Δικαστηρίου. Είναι σημαντικό ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα θεσπίσεως

ομοιόμορφης ρυθμίσεως για όλα τα κράτη μέλη, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο έκρινε καταρχήν ευκαταίο, αλλά αδύνατο βάσει του άρθρου 50.

Βάσει της σκέψεως της αποφάσεως Merlini την οποία υπογράμμισα ανωτέρω, το άρθρο 92 θεωρείται ότι εφαρμόζεται επίσης όσον αφορά την *ικανοποίηση* απαιτήσεων σε περίπτωση πτωχεύσεως. Αλλά το άρθρο 50, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, ορίζει ρητά ότι η Ανωτάτη Αρχή είναι αρμόδια να καθορίζει λεπτομερώς με γενική απόφαση τους όρους *εισπράξεως*¹. Για το λόγο αυτό, βάσει της ανωτέρω αποφάσεως, το ζήτημα του προνομίου θα μπορούσε ίσως να θρεί ομοιόμορφη λύση για όλα τα κράτη μέλη στα πλαίσια της αρμοδιότητας αυτής. Λαμβανομένων όμως υπόψη των εθνικών απόψεων και ρυθμίσεων που, όπως είναι γνωστό, διαφέρουν έντονα όσον αφορά τα φορολογικά προνόμια και λαμβανομένου προπαντός υπόψη του γεγονότος ότι το παραπέμπον δικαστήριο δεν υπέβαλε σχετικό ερώτημα στο Δικαστήριο, θεωρώ ότι, από την άποψη της ορθής διαδικασίας, δεν είναι σκόπιμο στο στάδιο αυτό να προχωρήσω στις προτάσεις μου πέρα από το να διαπιστώσω ότι μια τέτοια δυνατότητα δεν αποκλείεται *a priori*. Κατά την άποψή μου, οριστική επίλυση του ζητήματος είναι δυνατό να υπάρξει μόνο στα πλαίσια διαδικασίας, κατά την οποία όλα τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα επίσης να καταθέσουν γραπτές παρατηρήσεις επί του θέματος. Αμφιβολίες σχετικά με την απάντηση που πρέπει να δοθεί δικαιολογούνται, κατά την άποψή μου, ιδίως λόγω της ρητής παραπομπής του άρθρου 92 στις (αποκλίνουσες) εθνικές διαδικασίες. Επιπλέον, ένα σημείο που θα μπορούσε ίσως να είναι σημαντικό όσον αφορά την οριστική επίλυση του εν λόγω ζητήματος είναι ότι όλα τα κράτη μέλη δεν

1 — Από τη σκέψη 18 της αποφάσεως Salumi που παρέδρα ανωτέρω καθώς και από το ολλανδικό κείμενο της τελευταίας σκέψεως επί του πρώτου λόγου ακυρώσεως στην απόφαση επί της ανωτέρω υποθέσεως Merlini, έχω τη γνώμη ότι συνάγεται ότι οι έννοιες «ικανοποίηση» και «εισπράξη» θεωρούνται ταυτόσημες στη νομολογία του Δικαστηρίου, ή τουλάχιστον ότι η έννοια «εισπράξη» περιλαμβάνει την έννοια «ικανοποίηση».

έχουν τις ίδιες αντιλήψεις σχετικά με το κατά πόσο το σύστημα των προνομίων σε περίπτωση πτωχεύσεως υπάγεται στο ουσιαστικό ή το δικονομικό δίκαιο. Έτσι, από τη διάταξη περί παραπομπής στην παρούσα διαδικασία συνάγεται ότι το ιταλικό δικαστήριο θεωρεί ότι το ζήτημα υπάγεται στο δικονομικό δίκαιο, ενώ ο εκπρόσωπος του Ηνωμένου Βασιλείου το θεώρησε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ως ρύθμιση ουσιαστικού δικαίου.

5.4. Η φύση των επίμαχων εισφορών και η δυνατότητα να παραβληθούν με τους εθνικούς φόρους (ζητήματα δ, ε και ζ)

Είχα ήδη την ευκαιρία να παρατηρήσω ότι κατά την άποψή μου επίσης, δεν είναι δυνατό να υπάρχει αμφιβολία σχετικά με το αν οι εισφορές ΕΚΑΧ έχουν το χαρακτήρα φόρων και ειδικότερα αμέσων φόρων. Όπως συνάγεται από την ιταλική νομολογία και θεωρία στις οποίες έγινε παραπομπή κατά τη διαδικασία, είναι βέβαιο ότι ως προς το θέμα αυτό δεν υπάρχει διάσταση απόψεων στην Ιταλία.

Όπως και αν έχουν τα πράγματα, το ζήτημα του ακριβέστερου χαρακτηρισμού των εισφορών ΕΚΑΧ, λαμβανομένης υπόψη της παραβολής προς «τους ομοειδείς εθνικούς φόρους και δικαιώματα», που απαιτείται βάσει της σκέψεως 18 της αποφάσεως Salumi και της παραβολής προς «τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις» που απαιτείται βάσει του άρθρου 2 της επίδικης αποφάσεως, αποτελεί κατά την άποψή μου

ζήτημα στο οποίο μπορεί να δώσει απάντηση μόνο ο εθνικός δικαστής. Σύμφωνα με την ανάλυσή μου, δεν τίθενται εν προκειμένω ζητήματα σχετικά με την αναλογική ή διασταλτική ερμηνεία των εθνικών διατάξεων περί φορολογικών προνομίων. Γιατί η εξομοίωση μεταξύ των κοινοτικών εισφορών και των παρόμοιων εθνικών εισφορών δεν προκύπτει από το εθνικό αλλά από το κοινοτικό δίκαιο, και, εν προκειμένω, ιδίως από το άρθρο 92 και από τη νομολογία του Δικαστηρίου που αναφέρεται σε παρόμοιες περιπτώσεις τις οποίες ήδη παρέθεσα.

Τέλος, όπως ανέφερα, μόνο ο εθνικός δικαστής μπορεί να δώσει απάντηση στο ζήτημα της συγκεκριμένης έννοιας της εξομοιώσεως προς τις παρόμοιες εθνικές απαιτήσεις, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της αποφάσεως. Η ιταλική νομολογία της οποίας έγινε επίκληση δεν επιτρέπει σχετικά τίποτε περισσότερο από μια ορισμένη πρόγνωση, αλλά έχω τη γνώμη ότι δεν αποκείται ούτε σε μένα, ούτε στο Δικαστήριο, να επιχειρήσουμε τέτοια πρόγνωση. Ορθά ίσως θεωρεί ο εκπρόσωπος του Ηνωμένου Βασιλείου ότι μια τέτοια συγκεκριμένη σύγκριση θέτει μερικές φορές τον εθνικό δικαστή ενώπιον δυσχερούς καθήκοντος. Πιστεύω πάντως ότι στην προκειμένη περίπτωση το καθήκον αυτό δεν είναι δυσχερέστερο από ό,τι ήταν κατά την εφαρμογή, από το εθνικό δικαστήριο, της αποφάσεως του Δικαστηρίου στην υπόθεση Fromme την οποία ήδη ανέφερα.

5. 5. Συμπέρασμα

Εν συμπεράσματι, έχω τη γνώμη ότι στο ερώτημα που υποβλήθηκε στο Δικαστήριο πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

«Η απόφαση C(81) 1887 οριστ. της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 10ης Δεκεμβρίου 1981, είναι έγκυρη και δεσμεύει το εθνικό δικαστήριο δυνάμει του άρθρου 92 της συνθήκης ΕΚΑΧ, (επίσης) κατά το μέτρο που ορίζει ότι οι απαιτήσεις της ΕΚΑΧ έναντι της εταιρείας Ferriere Sant'Anna (λόγω εισφορών και σχετικών τόκων) πρέπει να θεωρούνται ως “προνομιούχες απαιτήσεις, της ίδιας τάξης με τις παρόμοιες κρατικές απαιτήσεις”.»